



lääkään turvallinen lääkehoito – omaishoitajat

MITÄ?

Lääkkeiden käyttöön liittyy aina riskejä

Lääkehoidon turvallisuus tarkoittaa lääkkeiden käyttöön ja lääkevalmisteisiin liittyvää turvallisuutta. Lääkehoidon turvallisuuden vaarantuminen voi aiheuttaa vakaviakin haittoja. Tyypillisesti iäkkäiden henkilöiden vaaratapahtumia voi aiheutua kotona esimerkiksi sekaannusten ja yllättävien yhteisvaikutusten vuoksi. Lääkkeen antaminen ja ottaminen sisältää aina myös inhimillisen erehdyksen riskin.

MIKSI?

Lääkehoitoon liittyviä vaaratapahtumia voidaan ehkäistä

Kaikki lääkehoitoon osallistuvat voivat osaltaan edistää lääkehoidon turvallisuutta ja ehkäistä lääkehoitoon liittyviä vaaratapahtumia. Lääkehoidon turvallisuutta edistetään terveydenhuollon ammattihenkilöiden, asiakkaiden ja läheisten yhteistyöllä. Ei siis riitä, että lääkäri määrää oikeanlaisen lääkityksen – myös lääkehoidon toteutumisesta on huolehdittava tarkkuutta ja huolellisuutta noudattaen. Huolellinen perehtyminen käytössä olevaan lääkitykseen ja sen erityispiirteisiin kotona on lääkehoidon turvallisuuden näkökulmasta tärkeää.

MITEN?

Sinulla on tärkeä rooli läheisesi lääkehoidon turvallisuuden edistämisessä

- Varmista, että annat oikeat lääkkeet oikealle henkilölle, oikealla annostuksella, oikealla tavalla ja oikeaan aikaan.
- Pidä lääkehoidosta vastaavan terveydenhuollon ammattihenkilön yhteystiedot helposti saatavilla ja ilmoita mahdollisista lääkehoidon ongelmista ja häiritsevistä tapahtumista herkästi.
- Ylläpidä ajantasaista lääkityslistaa, jossa on kirjattuna lääkärin määräämien lääkkeiden lisäksi myös itsehoitovalmisteiden, ravintolisien ja luontaistuotteiden nimet ja annokset. Kirjaa listaan myös tarvittaessa annettavat lääkkeet.
- Huolehdi, että läheisesi käyttämät lääkkeet annetaan, säilytetään ja tarvittaessa myös hävitetään oikein. Turvallisinta on säilyttää lääkkeet erillisessä, lukittavassa lääkekaapissa. Jääkaappisäilytystä vaativat lääkkeet tulee pitää selkeästi erillään elintarvikkeista.
- Selvitä apteekista tai terveydenhuollosta, mitä erityispiirteitä läheisesi lääkitykseen liittyy. Otetaanko lääkkeet ruuan kanssa vai tyhjän vatsaan? Voiko lääkkeet puolittaa tai murskata?
- Huomioi mahdolliset yhteisvaikutukset alkoholin kanssa sekä lääkkeiden vaikutukset ajokykyyn ja kaatumisriskiin.
- Osallistu omaishoitajille järjestettäviin lääkitystietoiskuihin ja koulutuksiin.

Syventävää tietoa

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean kansalaisille suunnattu verkkosivu, josta löytyy tietoa lääkkeiden oikeaan ja turvalliseen käyttöön liittyvistä asioista: www.fimea.fi/kansalaisen_laaketieto

Lääkehoidon onnistumisen tarkistuslista LOTTA. Kahdeksan kysymystä, joiden avulla voi selvittää, onko lääkehoito kunnossa: www.fimea.fi/documents/160140/762468/Lotta_kyselylomake_FINAL.pdf

Suomalainen lääkäriseura Duodecimin ylläpitämä Terveyskirjasto, josta löytyy tietoa sairauksien hoidoista ja lääkehoidoista: www.terveyskirjasto.fi/

Lääketietokeskuksen ylläpitämä Lääkeopas, josta löytyy tietoa lääkevalmisteista: www.terveyskirjasto.fi/sisalto/laakeopas-terveyskirjasto

Fimean lääkehaku, josta voi hakea lääkkeiden pakkausselosteet sekä tiedon lääkkeen mahdollisista saatavuushäiriöistä ja sopivuudesta iäkkäille: www.fimea.fi/laakehaut_ ja_luettelot/laakehaku

10 keinoa parantaa lääkehoidon turvallisuutta kotona

1. Ylläpidä ajantasaista lääkityslistaa
2. Pidä lääkityslista aina mukanasasi asioidessasi terveydenhuollossa
3. Hyödynnä esimerkiksi reissuvihkoa edistääksesi tiedonkulkua läheisesi luona vierailevan kotihoidon tai vastaavan palvelun kanssa
4. Jaa tai pyydä terveydenhuollon ammattihenkilöä jakamaan lääkkeet dosettiin tai hyödynnä apteekin annosjakelupalvelua
5. Älä anna läheillesi muille henkilöille määrättyjä lääkkeitä äläkä anna läheillesi määrättyjä lääkkeitä muille
6. Pehdy lääkkeiden pakkausselosteisiin
7. Kysy lääkkeisiin liittyvistä epäselvyyksistä apteekista tai terveydenhuollon ammattihenkilöltä
8. Huolehdi, että säilytät lääkkeet oikein ja turvallisesti
9. Keskustele vaihtoehdoista terveydenhuollon ammattihenkilön kanssa, mikäli lääkkeenotossa on ongelmia
10. Hätätilanteessa soita 112



Yhteystiedot

Emilia Laukkanen, projektikoordinaattori, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea, emilia.laukkanen@fimea.fi

Riitta Koivula, kehittämisspällikkö, THL, riitta.koivula@thl.fi
thl.fi | [@THLorg](https://twitter.com/THLorg)